

Quickscan flora en fauna

Bettinkdijk 6

Bathmen

Quickscan flora en fauna

Bettinkdijk 6

Bathmen

Titel	Quick Scan flora en fauna, Bettinkdijk 6 Bathmen
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	BJZ.nu Dr. Van Wiechenweg 2 8025 BZ Zwolle
Datum	26 oktober 2024
Status	2 ^e versie

Schoterlandseweg 53
8451 KB Oudeschoot

mob 06-40559568
mbleijerveld@gmail.com

www.ruimtevooradvies.nl

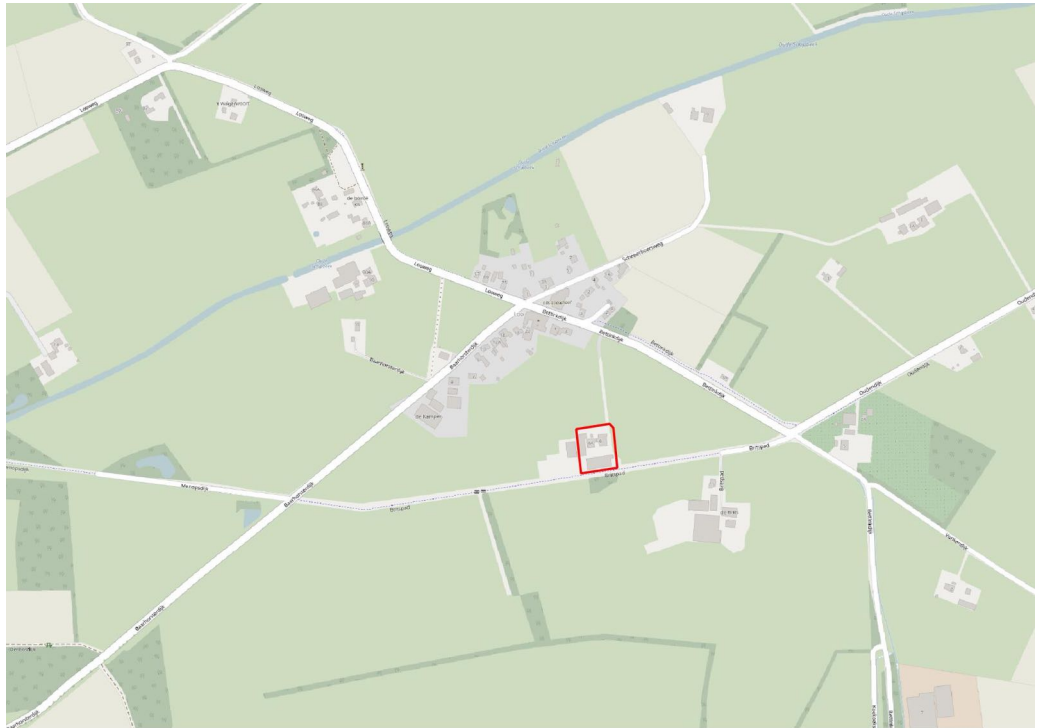
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	5
2	Beschermde gebieden	6
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	6
2.2	Effecten beschermde gebieden	6
3	NDFF-gegevens	7
4	Beschermde soorten	8
4.1	Planten	8
4.2	Zoogdieren	8
4.3	Vleermuizen	9
4.4	Vogels	11
4.5	Amfibieën	14
4.6	Reptielen	14
4.7	Vissen	14
4.8	Vlinders	14
4.9	Overige ongewervelden	14
4.10	Specifieke zorgplicht	15
4.11	Samenvatting	15
5	Conclusies	17
5.1	Beschermde gebieden	17
5.2	Beschermde soorten	17
	Bronnen	19
	Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Bettinkdijk 6 in Bathmen bevindt zich een melkveebedrijf. Het voornemen bestaat om erf te reconstrueren. Het plan kan een negatief effect hebben op beschermde gebieden en soorten uit de Omgevingswet (Ow, 2024). In dit kader is een quickscan flora en fauna van de locatie uitgevoerd.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van de quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij omgevingsplanwijzigingen en of vergunningaanvragen in het kader van de Omgevingswet. Een quickscan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied op basis van beschikbare gegevens, een terreinbezoek en ecologische kennis. De quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten. Daarvoor zijn de gegevens van de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Op 29 augustus 2024 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied bestaat uit een gedeelte van het erf van een melkveebedrijf. Op het terrein staat een woning (nr. 1) bestaande uit de oorspronkelijke boerderij uit 1929 en een bijwoning die met elkaar verbonden zijn via een corridor (nr. 2). Ten westen van de woning staat een kapschuur (nr. 3) uit 2000 en ten zuiden van de woning een melkveestal uit 1971 (nr. 4) maar het dak is van recentere datum. Aan de westzijde van het erf staat een tweede melkveestal die geen onderdeel is van het plan.

Figuur 2. Huidige situatie plangebied (rood) met nummering gebouwen.

Het erf is grotendeel bestraat, aan de randen liggen stroken gras die regelmatig gemaaid worden. In de noordwesthoek bevindt zich een open tuin met gazon en perken lage sierbeplanting. Rond de stal (nr. 4) staan enkele solitaire eiken. Op het erf is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de zuidkant loopt een reguliere kavelsloot. In het weiland ten zuiden van de sloot ligt een poel met bomen eromheen. Rond het erf liggen agrarische graslanden.

Figuur 3. Noordzijde hoofdwoning gebouw 1.

Figuur 4. Achterzijde hoofdwoning (de deel) van gebouw 1.

Figuur 5. Corridor (nr. 2) tussen hoofdwoning (r) en bijwoning (l).

Figuur 6. Noordzijde kapschuur (nr. 3).

Figuur 7. Binnenzijde noordwesthoek kapschuur (nr. 3).

Figuur 8. Binnenzijde noordoosthoek kapschuur (nr. 3).

Figuur 9. Zuidoosthoek stal (nr. 4).

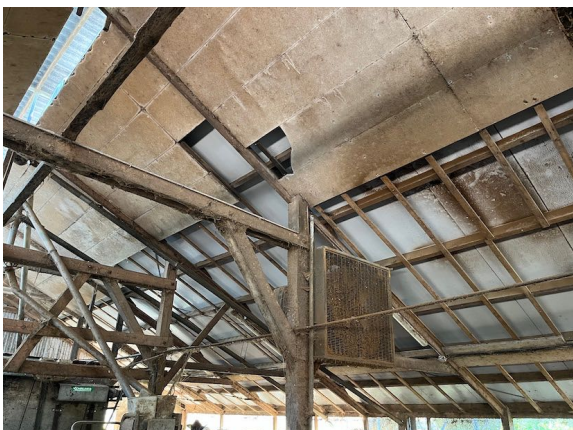
Figuur 10. Oostgevel stal (nr. 4).

Figuur 11. Noordoosthoek stal (nr. 4).

Figuur 12. Noordgevel stal (nr. 4).

Figuur 13. Interieur oostzijde stal (nr. 4).

Figuur 14. Interieur westzijde stal (nr. 4).

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden en in de directe omgeving ontbreken dergelijke gebieden. Op een afstand van circa anderhalve kilometer liggen onderdelen van Natuurnetwerk Nederland. Natura 2000-gebieden bevinden zich op een afstand van minimaal zeven kilometer.

Figuur 17. Ligging plangebied t.o.v. beschermde natuurgebieden.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Vanwege de kleine schaal van het project en de grote afstand tot beschermde natuurgebieden is een negatief effect op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten. De toetsing van het plan aan het stikstofbeleid valt echter buiten het kader van dit onderzoek.

3 NDFF-gegevens

In de databank van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn van de afgelopen vijf jaar de gegevens opgevraagd van een gebied van circa 500 meter rond het plangebied. In het plangebied is één waarneming bekend. Het gaat om een spreek die nestindicerende gedrag vertoonde op het erf.

In de omgeving zijn waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuis, haas en negen soorten vogels waaronder soorten die over vaste nestplaatsen beschikken (huismus en boerenwaluw). De waarnemingen van huismus zijn beperkt tot de bebouwde kom van het dorp ten noordwesten van het plangebied (Loo).

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Vegetatie in het plangebied is beperkt tot kleine oppervlakten soortenarm grasland en onkruid tussen bestrating. Hierin groeiden algemene soorten van voedselrijke bodem zoals kruipende boterbloem, witte klaver, kleine veldkers, kluwenhoornbloem en gewone melkdistel. Er zijn geen bedreigde of beschermde plantensoorten aangetroffen.

Effecten

Een negatief effect op bedreigde of beschermde flora is uitgesloten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van de mol zijn in meer of mindere mate beschermd. In het plangebied zijn geen zoogdieren of sporen waargenomen behalve van muizen in de vorm van uitwerpselen van huismus of bosmuis. De ingreep heeft betrekking op bebouwing, bestrating en soortenarm grasland. Hier zijn - naast de genoemde bosmuis - enkele algemene muizensoorten te verwachten zoals huisspitsmuis en veldmuis. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ingrepen. De zeldzamere muizen zijn hier uit te sluiten op grond van de betreffende regio en hun habitateisen.

De ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op eventueel voorkomende egel en kleine marterachtigen. Op de locaties van de ingrepen komen deze soorten niet voor en als gevolg van het erf- en landschapsplan neemt de beschikbaarheid van leefgebied toe.

Wat betreft gebouwen is alleen steenmarter een kenmerkende soort. Van de boerderij en de corridor (nr. 1 en 2) zijn de dakranden onder de pannen en de deel inclusief zolder geïnspecteerd op aanwezigheid van steenmarter of sporen van gebruik. Die zijn hier niet aangetroffen. Van de kapschuur (nr. 3) is de gehele constructie enkelwandig en verborgen ruimten ontbreken. In de schuur zijn geen sporen van gebruik aangetroffen. De stal (nr. 4) heeft geen toegankelijke spouw. Het dak van het melkhok is plat en het dak van de stal bestaat wat het te slopen deel betreft uit golfplaat met harde platen als beschot eronder. De openingen van de golfplaten zijn onderaan langs de dakrand afgesloten met een lijst, bovenaan met een balk. Onder het plaatmateriaal zijn ook piepschuimplaten aangebracht die voor een belangrijk deel ontbreken waardoor grote open ruimten zijn ontstaan. Hier zijn geen sporen van gebruik (grote knaagschade) aangetroffen en de ruimten zijn te open als verblijfplaats. Het westelijke, te behouden deel van de stal heeft geen beschot en het dak is daarom enkelwandig. Verblijfplaatsen van steenmarter binnen het plangebied zijn uit te sluiten.

Effecten

Het plan kan een negatief effect hebben op algemene soorten kleine zoogdieren maar hiervoor geldt een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ingrepen. In het kader van de algemene zorgplicht dient wel rekening te worden gehouden met alle soorten. In dit geval zijn er in het kader van de zorgplicht redelijkerwijs geen maatregelen te treffen.

4.3 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd in de Ow onder de Europese Habitatrichtlijn. Het leefgebied inclusief de verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van bouwwerken.

Verblijfplaatsen

Van de boerderij (nr. 1) wordt de deel aan de zuidzijde geschikt gemaakt voor bewoning. De deel heeft geen spouwmuur. De onderste helft van het dak is gedekt met pannen zonder beschoot. De bovenste helft is gedekt met riet op houten platen. Er is daarom geen verborgen ruimten in de dakconstructie aanwezig die geschikt is als verblijfplaats. Op de zolder van de deel zijn geen vleermuizen of sporen aangetroffen die wijzen op aanwezigheid van soorten van grote, donkere ruimten (m.n. grootoorvleermuis). De windveren zitten nauwsluitend op de gevel waardoor ook hier potentiële verblijfplaatsen ontbreken. Verblijfplaatsen in de deel worden uitgesloten.

De corridor beschikt vermoedelijk wel over een spouw maar ventilatieopeningen ontbreken en de muur is laag (< 2,5 m). De lage dakrand sluit nauw aan op de gevel. Het dak is deels plat en bestaat aan de zijkanten uit drie rijen pannen met een goot eronder. Als verblijfplaats voor vleermuizen is de corridor niet geschikt.

Van de kapschuur is de gehele constructie enkelwandig. De windveren bestaan uit metalen profielen. Het gebouw is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

De stal bestaat voor een klein deel uit metselwerk en voornamelijk uit damwandprofielen (kopgevels) en gaas (langsgevels). Er zijn kleine stukken metselwerk in de onderste geveldelen. Mogelijk is een spouw aanwezig maar ventilatieopeningen ontbreken, de bovenzijde van het metselwerk zijn afgesloten. Van het te slopen deel is de ruimte onder de golfplaten niet toegankelijk. De ruimte tussen het beschoot en de piepschuimplaten is zeer open en niet voldoende besloten om geschikt te zijn als verblijfplaats. De windveren bestaan uit metalen profielen. Het melkhok bestaat grotendeels uit metselwerk maar ook hier ontbreken ventilatieopeningen en het dak is plat met een smalle daktrim. De stal en het melkhok worden ongeschikt geacht als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vlieg- en foerageroutes

Door het plan verandert het karakter van het terrein niet wezenlijk en er verdwijnen geen oudere bomen. Een negatief effect op vlieg- en foerageroutes is uit te sluiten.

Effecten

Een negatief effect op vleermuizen is uitgesloten.

Figuur 18 & 19. Links windveer van de deel (nr. 1), rechts binnenzijde dak van de deel met overgang van pannen naar riet (op osb-plaat).

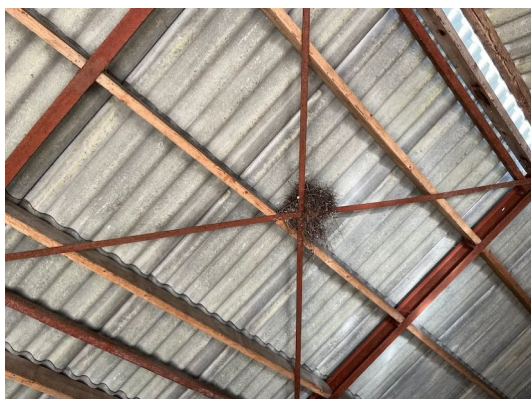
Figuur 20. Zolder van de deel met osb-platen onder het riet.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Ow maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaatsen

In de stal (nr. 4) en de kapschuur (nr. 3) waren nesten van duiven (holenduif/stadsduif/turkse tortel) aanwezig waaronder een bezet nest van turkse tortel in de stal. Onder de pannen van de dakrand van de boerderij en de corridor (nr. 1 en 2) zijn geen nesten aangetroffen. In de betrokken gebouwen is een klein aantal kenmerkende broedvogels van boerenerven te verwachten zoals spreeuw en witte kwikstaart.

Figuur 21. Duivennest in de kapschuur.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Boerenerven zijn wat vaste nestplaatsen betreft kenmerkend voor steenuil, kerkuil, huismus en boerenwaluw.

Uilen

De betrokken gebouwen zijn ongeschikt voor uilen vanwege het open karakter van de bedrijfsgebouwen. In het te slopen deel van de kapschuur hangen een steen- en kerkuilenkast. In de schuur zijn geen sporen van uilen gevonden en de kasten zijn nooit gebruikt (pers. meded. bewoner). De kasten worden gecontroleerd door de uilenvereniging en voor de sloop verplaatst naar het te behouden deel van de kapschuur. De deel van de boerderij is niet toegankelijk voor uilen en op de zolder zijn geen sporen van gebruik gevonden.

Huismus

De koeienstal was in gebruik en is zeer open en toegankelijk voor mussen. Door de aanwezigheid van kuilvoer en dergelijke is de ervaring dat hier altijd mussen aanwezig zijn wanneer zich op het erf nestplaatsen bevinden. Ondanks de gunstige voedselsituatie waren geen huismussen op het erf aanwezig.

De kapschuur - waarvan een deel gesloopt - wordt is ongeschikt als nestplaats voor huismus vanwege de enkelwandige en open constructie, de metalen damwandprofielen en de toegankelijkheid voor predatoren.

Van de corridor en de boerderij is de gehele dakrand onder de pannen gecontroleerd op aanwezigheid van nesten. Er is één nest gevonden dat vermoedelijk aan huismus is toe te schrijven op basis van de constructie (gevlochten hooineest). Het nest bevond zich op de muurplaat (balk die op de muur ligt) onder de eerste rij pannen in de zuidwesthoek van de deel. Het dak van de deel is alleen onderaan het dak - op de muurplaat - potentieel geschikt als nestplaats omdat het dak enkelwandig is. Het aangetroffen nest is niet van recente datum maar hoogstwaarschijnlijk ouder dan vijf jaar vanwege de uiteengevallen structuur en het ontbreken van vers nestmateriaal. De dakrand van de deel is suboptimaal als nestplaats vanwege de lage dakrand (ca. 2 m).

Figuur 22 & 23. Zuidwesthoek van de deel met de locatie (cirkel) van het oude mussennest (I) met rechts het nest.

Van de koeienstal wordt alleen het oostelijke deel gesloopt met de technische ruimte en de melkinrichting, het westelijke deel wordt paardenstal.

Van het westelijke deel is het dak enkelwandig (golfplaat op spanten). In bepaalde situaties kunnen huismussen op semi-besloten locaties op balken broeden maar de dakconstructie is hier zeer open. Er zijn geen nesten vastgesteld.

Van het oostelijke deel bestaat de dakconstructie uit een golfplaat, hieronder een plaat als beschot en daar weer onder een piepschuimplaat als isolatie. De beschotplaten zijn intact en de ruimte tussen golfplaat en beschot is niet toegankelijk omdat de openingen van de golfplaat langs de dakrand zijn afgesloten. De ruimte tussen beschot en isolatieplaat is wel toegankelijk omdat veel platen missen of gebroken zijn. De aanwezigheid van nestplaatsen hier is niet heel aannemelijk omdat de ruimte ook voor predatoren (kauw e.d.) goed toegankelijk is.

Figuur 24. Afgesloten dakrand van de stal.

Figuur 25. Te slopen oostelijke deel van de stal met deels verdwenen piepschuimplaten en hierboven beschotplaten.

Figuur 26. Afgesloten dakrand van de stal.

Op basis van de afwezigheid van huismussen op een groot, geïsoleerd liggend boerenerf, de marginale geschiktheid van de gebouwen en de afwezigheid van verse nesten onder boerderij wordt de aanwezigheid van vaste nestplaatsen van huismussen niet aannemelijk geacht.

Boerenzwaluw

In betrokken bijgebouwen zijn geen boerenzwaluwen of nesten aangetroffen. In de stal die behouden blijft aan de westzijde van het erf is wel door boerenzwaluwen gebroed (pers. meded. bewoner).

Effecten broedvogels

Door de sloop en werkzaamheden aan gebouwen kunnen broedsels van soorten zonder jaarrond beschermde nestplaatsen verstoord raken en kan sterfte optreden wanneer deze in het broedseizoen plaatsvinden. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten op de plaatsen waar de ingrepen plaatsvinden wordt niet aannemelijk geacht.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. In het plangebied zijn geen amfibieën waargenomen. Het terrein is bestraat of begroeid met kort gras, en water ontbreekt. Voor amfibieën vormt dit geen geschikt leefgebied

Effecten

De ontwikkeling van het plangebied heeft geen negatief effect op amfibieën.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het terrein is bestraat of begroeid met kort gras, en water ontbreekt. Voor reptielen vormt dit geen geschikt leefgebied

Effecten

De ontwikkeling van het plangebied heeft geen negatief effect op reptielen.

4.7 Vissen

In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor.

Effecten

Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

4.8 Vlinders

In de omgeving zijn geen populaties beschermde soorten vlinders bekend. Op het erf komen geen waardplanten of vegetaties voor die essentieel zijn voor beschermde soorten vlinders. Een negatief

Effecten

De ontwikkeling van het plangebied heeft geen negatief effect op beschermde soorten vlinders.

4.9 Overige ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

Effecten

De ontwikkeling van het plangebied heeft geen negatief effect op de overige beschermde soorten ongewervelden.

4.10 Specifieke zorgplicht

In de wet is een specifieke zorgplicht opgenomen voor de volgende soorten:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn geen waarnemingen van Rode-Lijst-soorten uit de voornoemde groepen in het plangebied gedaan. Op basis van het karakter van het plangebied zijn dergelijke soorten uit te sluiten. Maatregelen in het kader van de specifieke zorgplicht zijn niet vereist.

4.11 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van algemene, kleine zoogdieren mogelijk waarvoor een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ingrepen. In de gebouwen kan een beperkt aantal algemene vogels zonder zonder beschermde nestplaatsen tot broeden komen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen wordt niet aannemelijk geacht. Van de overige soortgroepen is de aanwezigheid van beschermde soorten uit te sluiten of het plan heeft geen negatieve effecten op deze soorten.

Figuur 27. Resultaten van de quickscan m.b.t. fauna.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	NATIONAAL	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Algemene soorten		Alg. ontheffing		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foerageergebied			Verwaarloosbaar	
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Aanwezig
Broedvogels	Met vaste nestplaats				Huismus niet aannemelijk
Amfibieën	Algemene soorten	X			
Reptielen		X			
Vissen		X			
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

5.1 Beschermd gebied Vanwege de kleine schaal van het project en de grote afstand tot beschermd natuurgebieden is een negatief effect op het Natuurnetwerk en Natura 2000 op voorhand uit te sluiten. De toetsing van het plan aan het stikstofbeleid valt echter buiten het kader van dit onderzoek.

5.2 Beschermd soorten **Kleine zoogdieren (Ow-nationale soorten, Bal 11.54)**
Door de werkzaamheden kan verstoring en sterfte van algemene, kleine zoogdieren optreden. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt afhankelijk van de provincie een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. In provincie Overijssel geldt deze vrijstelling voor alle te verwachte soorten. Aanvullende maatregelen zijn voor deze soorten niet noodzakelijk.

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten (Ow-Vogelrichtlijn, Bal 11.37)
In de gebouwen zijn broedsels te verwachten. Bij sloop tijdens het broedseizoen kan sterfte van vogels en verstoring van broedsels optreden. Daarom dienen deze ingrepen buiten het broedseizoen plaats te vinden. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen zijn mogelijk. In de periode van 1 september tot 1 maart is de kans op broedgevallen gering.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (Ow-Vogelrichtlijn, Bal 11.37)

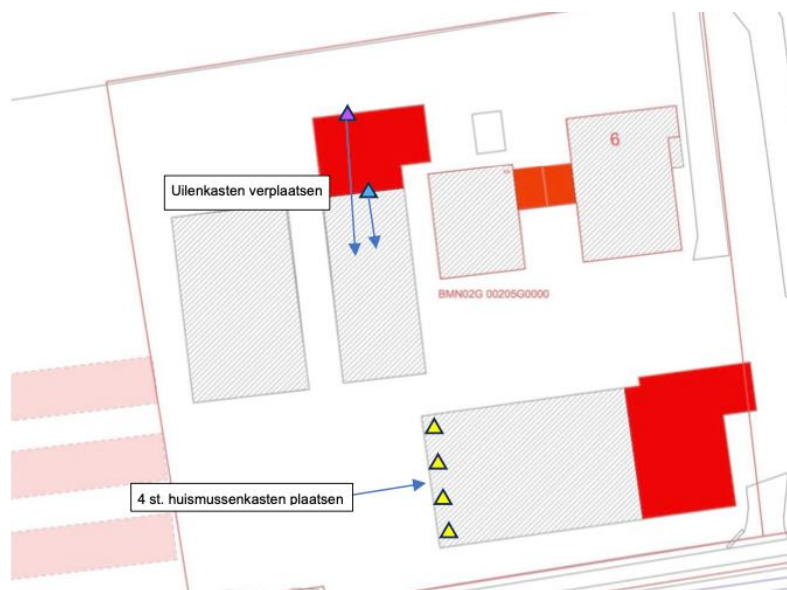
Huismus

De aanwezigheid van nestplaatsen van huismus is niet aannemelijk. In het verleden is er wel gebroed getuige de aanwezigheid van een oud nest. Het erf is goed geschikt als leefgebied voor huismus vanwege de landelijke ligging en het feit dat er in de toekomst vee aanwezig blijft (paarden). Daarom wordt voorgesteld om minimaal vier duurzame nestplaatsen in de toekomstige paardenstal aan te brengen. Er is gekozen voor minimaal vier nestplaatsen in de stal omdat huismus een semi-koloniale broedvogel is en er voldoende leefgebied beschikbaar is. Verder bevinden de nestplaatsen zich dicht bij de voedselbron (paardenvoer). Geadviseerd wordt om een nestkast van houtbeton toe te passen, bijvoorbeeld de Vivara pro NK MU 08.

Uilen

De uilenkasten bevinden zich in het gedeelte van de kapschuur dat gesloopt gaat worden. De kasten zijn niet in gebruik maar het erf is wel een geschikte broedlocatie. Daarom wordt geadviseerd de kasten te verhangen naar het te behouden deel van de kapschuur.

Tabel 2. Maatregelen en vervolgacties n.a.v. quick scan		
Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	—
Vleermuizen	Alle	—
Zoogdieren	Alle	—
Vogels z. vaste verblijfplaats	Alle	Sloop uitvoeren buiten (1 mrt) 15 mrt-15 jull (1 sep)
Vogels met vaste verblijfplaats	Alle	Min. 4 nestplaatsen aanbrengen in stal
Amfibieën	Alle	—
Reptielen	Alle	—
Vissen	Alle	—
Ongewervelden	Alle	—

Figuur 28. Geadviseerde faunamaatregelen.

Figuur 29. Vivara pro NK MU 08.

Bronnen

www.ndff.nl

www.overijssel.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

Algemeen

Omgevingswet

De Omgevingswet omvat de regels voor alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. De wet bundelt 26 wetten die gaan over de regels met betrekking tot onder meer infrastructuur, bouwwerken, water, lucht, bodem, milieu, cultureel erfgoed en natuur. De wet beoogt een vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving en een duurzame ontwikkeling en beschermen en verbeteren van het leefmilieu.

Om alle regels voor de fysieke leefomgeving op een gestructureerde manier te regelen, is er sprake van een stelsel Omgevingswet. Het stelsel Omgevingswet kent een bepaalde opbouw, die bepalend is voor waar de relevante onderdelen terug te vinden zijn met betrekking tot de verschillende onderwerpen van de fysieke leefomgeving, waaronder natuurbescherming. Het stelsel bestaat uit een algemene wettekst - de Omgevingswet zelf - dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringswetten (Algemene Maatregelen van Bestuur, of AMvB's) en de Omgevingsregeling.

AMvB

De inhoud van de AMvB's verschillen per AMvB. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staat de uitwerking van algemene regels voor activiteiten die rechtstreeks werken, waaronder een vergunningplicht voor zogenaamde Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten, voor zowel initiatiefnemers als overheden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staat de uitwerking van algemene regels voor bouwwerken die rechtstreeks werken, eveneens voor initiatiefnemers en overheden. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de uitwerking van normen en instructieregels voor bestuursorganen, waaronder de kaders voor vergunningverlening. In het Omgevingsbesluit (Ob) staan de spelregels voor initiatiefnemers en bestuursorganen, onder meer met betrekking tot bevoegdheden, totstandkomingsprocedures en handhabingsbepalingen. Naast de AMvB's, is er een Omgevingsregeling (Or), waarin de technische en administratieve regels staan, bijvoorbeeld de aanvraagvereisten voor een vergunning voor een Natura 2000-activiteit of Flora- en fauna-activiteit.

Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden die zijn samengesteld uit ofwel Speciale Beschermingszones (SBZ's) conform de Europese Vogelrichtlijn, ofwel SBZ's conform de Europese Habitatrichtlijn, of een combinatie van SBZ's. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan.

Zorgplicht Natura 2000

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voor

Beoordeling
vergunningplicht

hand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant versturende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Er is een onderscheid tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere type activiteiten. Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'

Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Er moet dan eerst worden getoetst wat de effecten zijn van een activiteit op Natura 2000-gebieden voordat duidelijk is hoe de activiteit moet worden aangeduid. Gezien de huidige praktijk is er daarmee de noodzaak voor het uitvoeren van een voortoets die deze helderheid kan bieden. De uitslag van deze toets is van belang voor het vervolg van de behandeling van de activiteit. Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aerius Calculator (artikel 4.15 Or).

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied'. Hoewel deze type activiteit niet in het stelsel Omgevingswet wordt genoemd, blijkt uit de wettekst en de toelichtingen hierop dat activiteiten op deze wijze moeten worden geïnterpreteerd: ondanks dat er geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing (zie hiervoor).

Vergunningsvrije gevallen

In het Bal is een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Dit betreft onder meer:

- stikstofdepositie door tijdelijke activiteiten, zoals bouw- en sloopactiviteiten, het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk (art. 11.17 Bal)⁷;
- In een programma (bijv. Natura 2000-beheerplan) aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.21 Bal, mits het programma voldoet aan de eisen zoals aangegeven in art. 11.18, lid 2 Bal;
- In een omgevingsverordening aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.19 en art. 11.21 Bal;
- In een ministeriele regeling aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.20 en 11.21 Bal.

Gebiedsbescherming Natuurnetwerk Nederland

Aanwijzing & bescherming

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44 Ow. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en Artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

Beschermingsregime

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, lid 2 Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

Een vergelijkbare instructieregel voor de bescherming van het NNN is opgenomen voor projectbesluiten die door het Rijk wordt vastgesteld in art. 9.3, lid 1 Bkl.

Gebiedsbescherming bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken (art. 3.63 Bkl). Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen (art. 3.64 Bkl). Het ministerie van LNV heeft de taak zorg te dragen dat de maatregelen worden getroffen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van deze type natuurgebieden (art. 2.19, lid 5 Ow), tenzij Gedeputeerde Staten is aangewezen om deze taak uit te voeren (art. 2.18, lid 1, onder g, 2°, tweede streepje Ow). Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal.

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat, anderen hanteren een soort ADC-criteria en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. Kijk voor de geldende regels in de van toepassing zijnde provinciale Omgevingsverordening.

Soortbescherming

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden art. 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en

fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Zoals ook aangegeven hiervoor met betrekking tot de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, is de kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er aantoonbaar aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Omgevingswet zowel bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

5.3 Soortenbeschermingsregimes

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

- het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrictlijn (geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort);
- het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

De beschermde soorten staan per beschermingsregime aangegeven en betreffen alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn, dieren en planten genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn, en andere soorten, genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten).

5.4 Uitzonderingen vergunningen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- In een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan);
- In een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten en handelingen);
- In een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister van LNV vrijgestelde soorten en handelingen. In art. 4.31 Or zijn de flora- en fauna-activiteiten genoemd in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or);
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode (zie de huidige gedragscodes onder deze link).

5.5 Beoordelingsregels vergunning

Een vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- a) of er geen andere bevredigende oplossing is,
- b) de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- c) de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

5.6 Indieningsvereisten en beslistermijnen

Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit gelden de indieningsvereisten die zijn opgenomen in de Or. De indieningsvereisten zijn in algemene zin uitgewerkt, waarna per beschermingsregime specifieke aanvullende indieningsvereisten kunnen gelden:

- § 7.2.8a.2 Algemeen flora- en fauna-activiteiten: modules
- § 7.2.8a.3 Flora- en fauna-activiteit: vogelrichtlijnsoorten
- § 7.2.8a.4 Flora- en fauna-activiteit: habitatrichtlijnsoorten
- § 7.2.8a.5 Flora- en fauna-activiteit: andere soorten

In § 7.2.8a.2 Or is onder meer aangegeven dat een 'natuurwaardenonderzoek' moet worden aangeleverd dat aan bepaalde eisen moet voldoen. Naast de aanlevering van details van de handelingen waaronder de omvang, kaart, planning en onderbouwing van het voldoen aan de voorwaarden aan vergunningverlening, is het van belang dat het natuurwaardenonderzoek gegevens bevat waarvan de jongste gegevens niet ouder zijn dan drie jaar, of korter als in de periode tussen het onderzoek en de aanvraag de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht ingrijpend zijn gewijzigd (art. 7.197j, lid 2, onder b Or). Verder moet een 'natuurwaardenonderzoek' zijn verricht door een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten (art. 7.197j, lid 2, onder a Or).

Art. 16.64 Ow bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningsaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4 Awb) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j Ob). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken. Bij meervoudige aanvragen die ook een aanvraag voor een Natura 2000-activiteit bevat, moet rekening worden gehouden met deze beslistermijn.

5.7 Bevoegd gezag

De Minister van LNV is het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit van nationaal belang (art. 4.12 Ob). In art. 4.12, lid 2 Ob zijn de activiteiten van nationaal belang aangewezen. Het betreft onder meer wegen, hoofdspoorwegen, wateren en primaire waterkeringen die worden beheerd door het Rijk (o.a. Rijkswaterstaat en Prorail), militaire terreinen en militaire luchthavens, luchthavens van nationale betekenis (o.a. Schiphol), het hoofdgasnet, hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV, kustverdediging, het delven van delfstoffen, etc.

Voor zover de activiteiten niet zijn aangewezen als activiteiten van nationaal belang, dan is Gedeputeerde Staten van de provincie het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Ob).